

Oponentský posudek diplomové práce

JUDr. Milan Tomeš

Student Ing. Luboš Kutiš předložil diplomovou práci na téma Nepřiměřená délka řízení v judikatuře Ústavního soudu ČR a Evropského soudu pro lidská práva. Autor si stanovil cíl analyzovat problematiku a identifikaci nejdůležitějších příčin tohoto jevu.

I.

Danou práci jsem nejprve hodnotil po stránce formálního splnění stanovených požadavků. Stránka svým rozsahem, počtem stran, počtem znaků na řádce i počtem řádek na stránce naplňuje určený objem textu. Je tedy zjevné, že student prokázal schopnost zpracovat dostatečně obsáhlou práci.

Dále jsem hodnotil práci s odbornými zdroji. Autor použil 13 monografií a jeden sborník. Jako podklad pro práci využil 19 právních předpisů. Autor vytěžil možnost čerpat z elektronických zdrojů, kde našel celkem 5 odborných článků. Do zdrojů zahrnul i judikaturu ÚS ČR v počtu 9 kusů. Judikatura Nejvyššího soudu ČR je reprezentována dvěma akty. Judikatura ESD je zastoupena 29 rozhodnutími. Cizojazyčné zdroje zastoupené nejsou.

Lze uzavřít, že rozsah zdrojů je uspokojivý nikoliv bezvadný. Nedostatek spočívá v absenci cizojazyčné literatury. Lze jej však v takovém rozsahu použitých zdrojů akceptovat, aniž by představoval překážku v obhajobě. Na druhou stranu představuje zbytečnou vadu, které se autor mohl vyvarovat.

Vyznačování použitých pramenů odborné literatury je přijatelné ale nikoliv důsledné. Autor nevyznačuje zcela všechny přejeté myšlenky. Není možné říci, že by jeho práce se zdroji vedla k závěru, že by zdroje zamlčoval, nebo dokonce vydával cizí myšlenky za vlastní. Práce proto není ani okrajově plagiátem. Je však jasné, že autor úplně precizní nebyl a určitým okrajovým pochybnostem nepředěšel.

Autor měl označit naprosto všechny věty, které cituje z cizích zdrojů. Určitý ostych je možné pochopit, ale je třeba připomenout, že množství odkazů není žádným důkazem o nedostatku vlastní invence, ale zabraňuje pochybnostem, co je, a co není autorovým vlastním textem. Podstatou práce je mimo jiné i osvědčení získaných schopností a znalostí.

Od studenta byť pátého ročníku nelze spravedlivě očekávat zpracování vlastního původního textu, neboť účelem diplomové práce není doložit schopnost samostatně vědecky pracovat. Podstatou úsilí studenta je primárně prokázat schopnost samostatně zpracovat, na podporu vlastního záměru, tvořivě a fundovaně, tedy se znalostí věci, v přiměřené šíři, odborné zdroje. To zahrnuje i osvědčení schopnosti tyto zdroje identifikovat a vybrat z nich podstatné informace.

Do formální stránky práce řadím i hodnocení jazykové úrovně zpracování. Jde jednak o použitý sloh a gramatickou důslednost. Diplomová práce je svou podstatou odborným textem. Má být proto slohově zdrženlivá až strohá.

Autor se snažil o odborný styl. Určité květnatosti se vyhnout nedokázal. V textu je možné najít řadu oblíbených výrazových prostředků, které se neobyčejně často opakují, a rovněž je možné identifikovat řadu slovní „vaty“ tedy výrazů, které jsou zbytečné, bezobsažné, tvořící v textu jen zbytečnou zátěž, balast, která odborný text posunuje k textu žurnalistickému. Příliš četné gramatické závady shledány nebyly. Nicméně sousloví Česká republika je název státu a tedy bez prvního velkého písmena, jak je uvedeno v části čtvrté, v textu nepěkně ční.

Diplomovou práci studenta na základě shora uvedeného rozboru i s ohledem na identifikované drobné nedostatky hodnotím jako přiměřeně vyhovující formálním předpokladům. Zjištěné nedostatky jsou dle mého přesvědčení omluvitelné a přisuzuji je malé zkušenosti autora s prací tohoto typu.

II.

Obsahová hodnota práce je posuzována z hlediska členění práce, logické výstavby textu, návaznosti, obsažnosti, vztahu k podstatě práce a postižení stanoveného cíle.

Práce je logicky rozčleněna na 5 částí. Jednotlivá témata i dílčí úseky jsou provázaná a mají tendenci k přirozené gradaci. První obsažná je část druhá. Autor zahajuje relativně vděčným tématem a to prezidentskou amnestií z roku 2013 a vybízí k podrobnému polemickému rozboru.

Autor se tomu vyhnul. Polemika má svůj původ v rozporu hodnotových systémů. Právo na spravedlivý proces a oprávnění prezidenta k udělení amnestie nejsou identické hodnotové systémy. Spravedlivé řízení je pojmem právním tedy pojmem legální definice a právního výkladu.

Užití amnestie je však kategorií právně neostrou spíše mimoprávní vnášejíci do právních postupů rozměr subjektivního vnímání lidského osudu a z toho plynoucí amnestie jako ho milosrdenství. Je to vyjádření akceptace myšlenky, že právní následek jednání člověka může být někdy v diametrálním rozporu s příčinami jeho konání. Takový akt práva lze chápat jako projev určité individuální velkorysosti, a proto je proto kategorií spíše morální.

Je otázkou jakou stopu zanechává v představách společnosti o spravedlnosti. Zda posiluje právní vědomí společnosti, nebo zda relativizuje právo jako systém posilujícím nerovnost.

Autor se však do takových úvah nepouští, spíše používá atraktivní prvek pro vtažení čtenářů do textu. V dalších pasážích se věnuje obecnému úvodu do popisu původu a rozsahu práva na spravedlivý proces. Navazuje rozbohem práva v LZPS. Správně identifikuje širší problematiku a stratifikuje jednotlivé vrstvy užití obecného, sumárního práva.

Autor si následně velmi správně všímá materiálního ohniska Ústavy, pojímá toto právo v komplexním záběru a rozebírá jeho jednotlivé komponenty skládající systém doktríny spravedlivého procesu, význam dělby moci a nezávislosti a obecně hlavy V. LZPS. V tomto okamžiku je na druhou stranu třeba zmínit jednu z úvodních výtek týkající se práce s citacemi. Text, ač je do značné míry převzat z judikatury, obsahuje odkazů málo.

Následuje rozbor textu EULP. Zahajuje se citací čl. 6 Úmluvy. Autor přináší přehlednou sestavu různých typů řízení a jejich význam pro aplikaci čl. 6 EULP.

Část třetí se koncentruje na vlastní téma práce, tj. délku řízení. K vlastnímu jádru se tím autor dostává zhruba v polovině práce. Práce je proto z hlediska rozsahu věnovanému podstatě tématu vyvážená.

Autor pokračuje systematickým řazením konkrétních judikátů ÚS ČR, kdy je nutno připustit, že i dosavadní text byl citací myšlenek Ústavního soudu, ačkoliv zprostředkovanou jinými prameny.

Autor věnuje poměrně rozsáhle pozornost problematice náhrady škody za průtahy v řízení. Zkoumá jednotlivé momenty ve způsobu a rozsahu uplatnění nároku. Dokonce přináší přehled právních vět zásadních rozhodnutí NS ČR. Takto užitá přímá doslovná rozsáhlá citace bez dalšího zpracování v textu práce překáží a logice výstavby nepřispívá. Není jasné, jakému účelu slouží.

Autor však správně postihuje hlavní potíž českého právního systému, kterou je nerespektování a nesjednocování judikatury a přetrvávající spor mezi soudnictvím ústavním a obecným.

Část čtvrtá je zaměřena na judikaturu ESLP. I zde autor pokračuje v náhledu prostřednictvím náhrady škody. Následně rozlišuje samostatně trestní řízení a podrobuje zkoumání jeho fáze pro vyhodnocení délky řízení. Zmíněna je i vazební problematika.

Část pátá je uvozena přehledem délek vybraných řízení podle judikatury ESLP. Její obsahová hodnota je trochu sporná. Neboť na text nic nenavazuje. Další, v pořadí šestá část je věnována důsledkům průtahů. Autor identifikuje dotčená práva a právní principy, které průtahy narušují. Správně se autor vyjadřuje k existenci průtahů i na straně moci zákonodárné. Řešení autor hledá v důslednějším využívání moderních technologií, sjednocování lhůt a elektronizaci spisů. K tomu je možné zaujímat různý postoj, ale obecný lék to nepředstavuje.

Obecně lze říci, že věcně je práce studenta zevrubným přehledem problematiky. Autor zvolené téma zasadil do souvislostí, postihl řadu sporných momentů. Mohl se podrobněji věnovat problematice prevence, identifikace a řešení problému průtahů nebo nepřiměřené délce řízení. Nicméně podstatu jevu a jeho důsledky popsal výstižně a rozhodnou judikaturu představil v potřebném rozsahu i když někdy až za cenu popisnosti.

Hodnocení práce z hlediska obsahu uzavírám přesvědčením, že členění práce je dobře zvolené, text je řazen logicky, provázaně, je poměrně obsažný, i když určité míry popisnosti se autor nevyvaroval. Podstatě práce je věnován přiměřený prostor. Stanovené cíle práce autor dosáhl převážně se shora uvedenými výhradami.

Práci akceptuji jako přiměřenou očekávané úrovni studenta pátého ročníku, student prokázal schopnost samostatného zpracování odborného právního textu za určitým účelem, kdy prokázal potřebnou míru znalostí problematiky a orientace v oboru. Práci doporučuji k obhajobě a s výhradou ústního projevu studenta navrhuji hodnotit ji známkou velmi dobře.

Student v rámci obhajoby přezkoumá otázku pojetí amnestie prezidenta republiky dle Ústavy jednak jako regulativního prvku a jednak jako prvku individuálního ryze subjektivního pojetí spravedlnosti a zhodnotí význam formální a materiální spravedlnosti v právním státu.

V Karlových Varech 2.1.2014

JUDr. Milan Tomeš

